

ЗМІСТ ТА СТРУКТУРА ІННОВАЦІЙНО-ІНВЕСТИЦІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ

В сучасних дослідженнях питань інноваційної та інвестиційної діяльності увага присвячувалась переважно економічним аспектам, а питанням використання інвестиційних та інноваційних ресурсів, їхнього потенціалу на регіональному рівні не вивчалось. Саме тому, на сучасному етапі розвитку важливими є проведення суспільно-географічних досліджень з проблематики інноваційно-інвестиційного потенціалу за допомогою комплексного географічного підходу на загальнодержавному і, особливо, на регіональному рівнях.

Інноваційно-інвестиційний потенціал регіону можна визначити як систему інноваційно-інвестиційних ресурсів, факторів та умов, що створюють можливості для здійснення інноваційно-інвестиційної діяльності, акумуляції та освоєння інвестиційних коштів з метою забезпечення інноваційного розвитку та досягнення конкурентних переваг регіону [2]. Інноваційно-інвестиційний потенціал вміщує дві складові – інноваційний та інвестиційний потенціал, які органічно співіснують, взаємодоповнюючи один одного. Сутність такої взаємодії проявляються через те, що реалізація інвестиційного потенціалу здатна забезпечити перехід від економічного зростання до інтенсивного економічного розвитку лише за умови залучення та використання інноваційного потенціалу. З іншого ж боку інноваційний процес, генерування новацій, трансфер інновацій економічно обґрунтовані та можливі лише за наявності інвестиційних ресурсів[3].

Інноваційно-інвестиційний потенціал регіону є комплексом взаємопов'язаних ресурсів, здатних до реалізації, що визначає спроможність

потенціалу використовувати і розвивати нові галузі економіки, у відповідності до наявних і перспективних економічних можливостей регіону. Інноваційно-інвестиційний потенціал регіону є динамічною категорією, формування, стан і ступінь використання якого зумовлені як ендогенними, так і екзогенними чинниками впливу. Ендогенні фактори зумовлені розвитком і рівнем ефективності використання інших часткових складових регіону – інтелектуальної, виробничо-технологічної, інформаційної, науково-дослідницької, ринкової тощо. Екзогенні фактори зумовлені станом і характеристиками макросередовища, в якому функціонує [7](рис. 1).

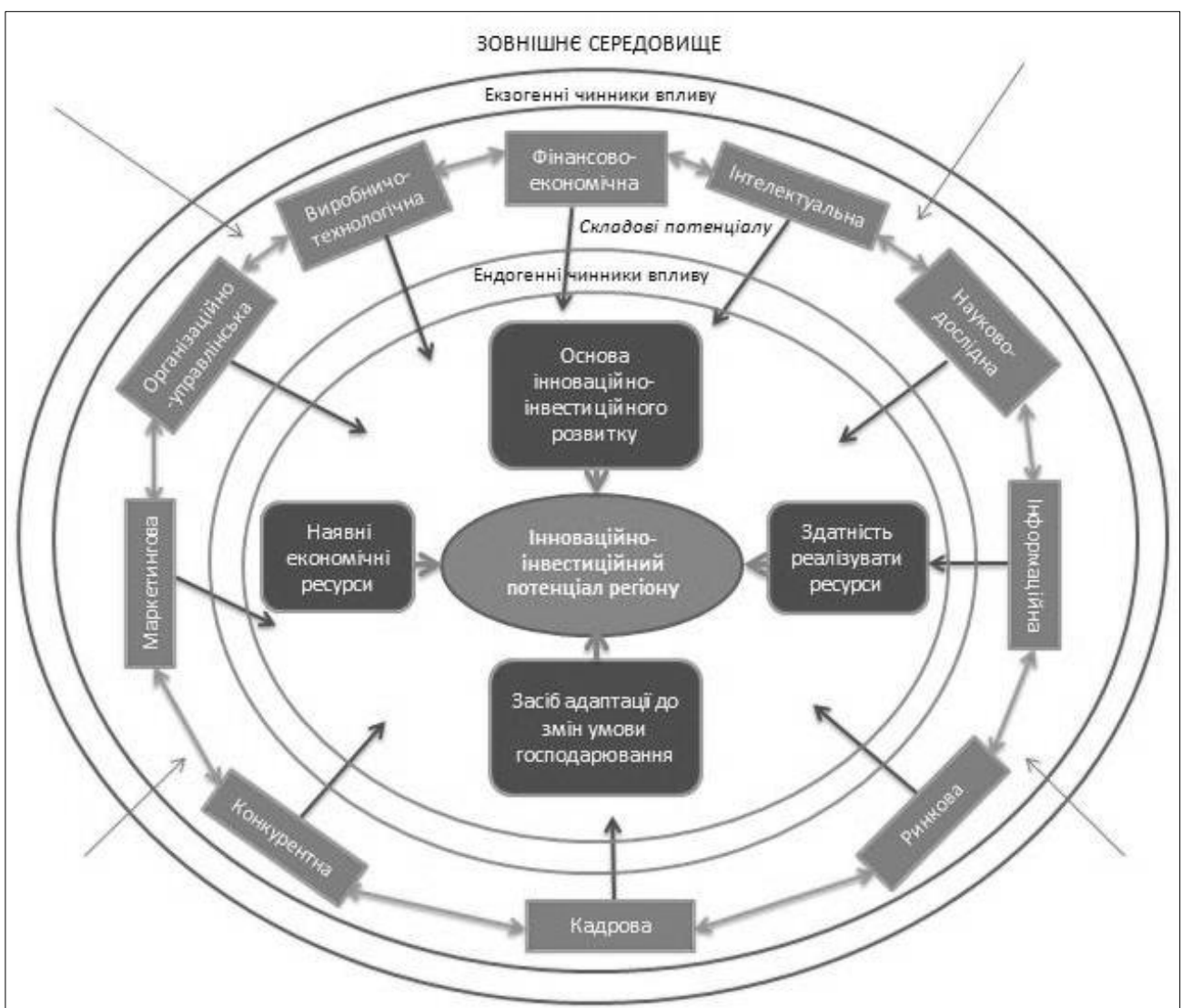

Рис. 1. Структура інноваційно-інвестиційного потенціалу (узагальнено автором за [7])

Високий рівень інноваційно-інвестиційного потенціалу досягається з урахуванням стану інноваційної інфраструктури. Згідно з Законом «Про інноваційну діяльність», інноваційна інфраструктура – це сукупність підприємств, організацій, установ, їх об'єднань, асоціацій будь-якої форми власності, що надають послуги із забезпечення інноваційної діяльності [1].

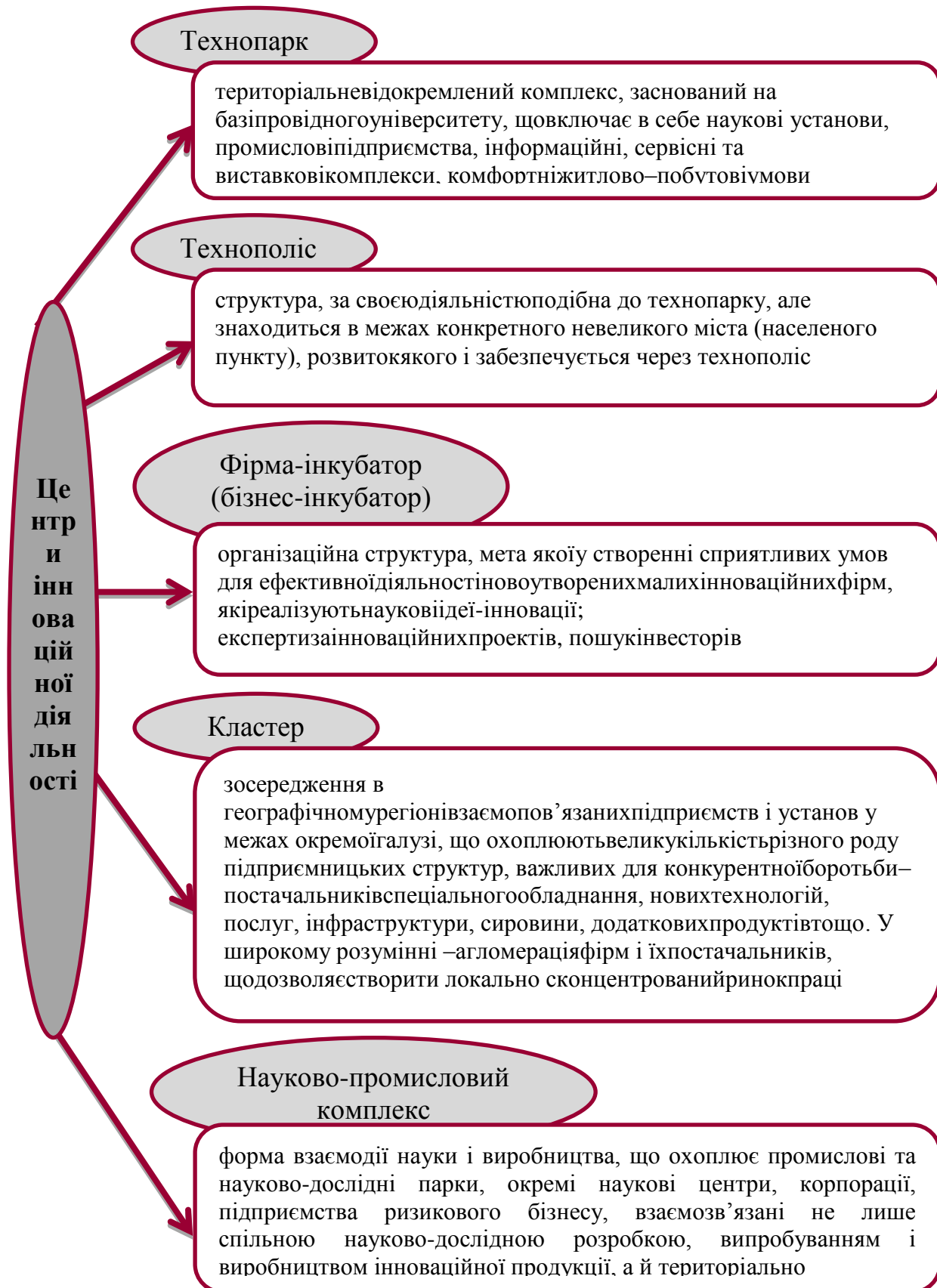

Рис. 2. Види центрів інноваційної діяльності (складено автором за [5])

Інноваційна інфраструктура є суттєвим елементом прямої підтримки інноваційно-інвестиційних процесів регіону. Органи влади мають створювати мережу центрів розповсюдження нововведень і консультаційних центрів, що надають ділові послуги інноваторам, наприклад, у формуванні ринку інновацій, здійснювати моніторинг та прогнозування інноваційних процесів у країні й за кордоном, а також пошук ефективних передових технологій для широкого впровадження. Практично такі заходи також можуть бути реалізованими через створення регіонального та районних центрів інноваційного розвитку, технопарків, бізнес-інкубаторів, територіальних кластерів, інноваційно-технологічних центрів тощо [4].

Інвестиційна інфраструктура є таким же важливим елементом інноваційно-інвестиційних процесів регіону. Для активізації процесів залучення інвестиційних коштів у розвиток регіонів України доцільним є створення такої інвестиційної інфраструктури, яка б дала змогу проводити відбір проектів з урахуванням ефективності кожного з них. Для цього потрібно вжити таких заходів, як проведення проектних аукціонів, надання допомоги з місцевих бюджетів окремим підприємствам у розробці проектів, проведення маркетингових досліджень з метою виявлення незайнятих сегментів ринку, створення системи надання гарантій по іноземних інвестиціях. Крім комерційних банків та інвестиційних фондів, інвестиційна інфраструктура має також охоплювати недержавні пенсійні фонди, комерційні страхові товариства, консорціуми недержавних інвесторів, іпотечні банки тощо [6].

Використання інноваційно-інвестиційного потенціалу має призвести до інноваційно-інвестиційного розвитку регіону, який розуміють як посилення регіональних інноваційно-інвестиційних процесів[9].

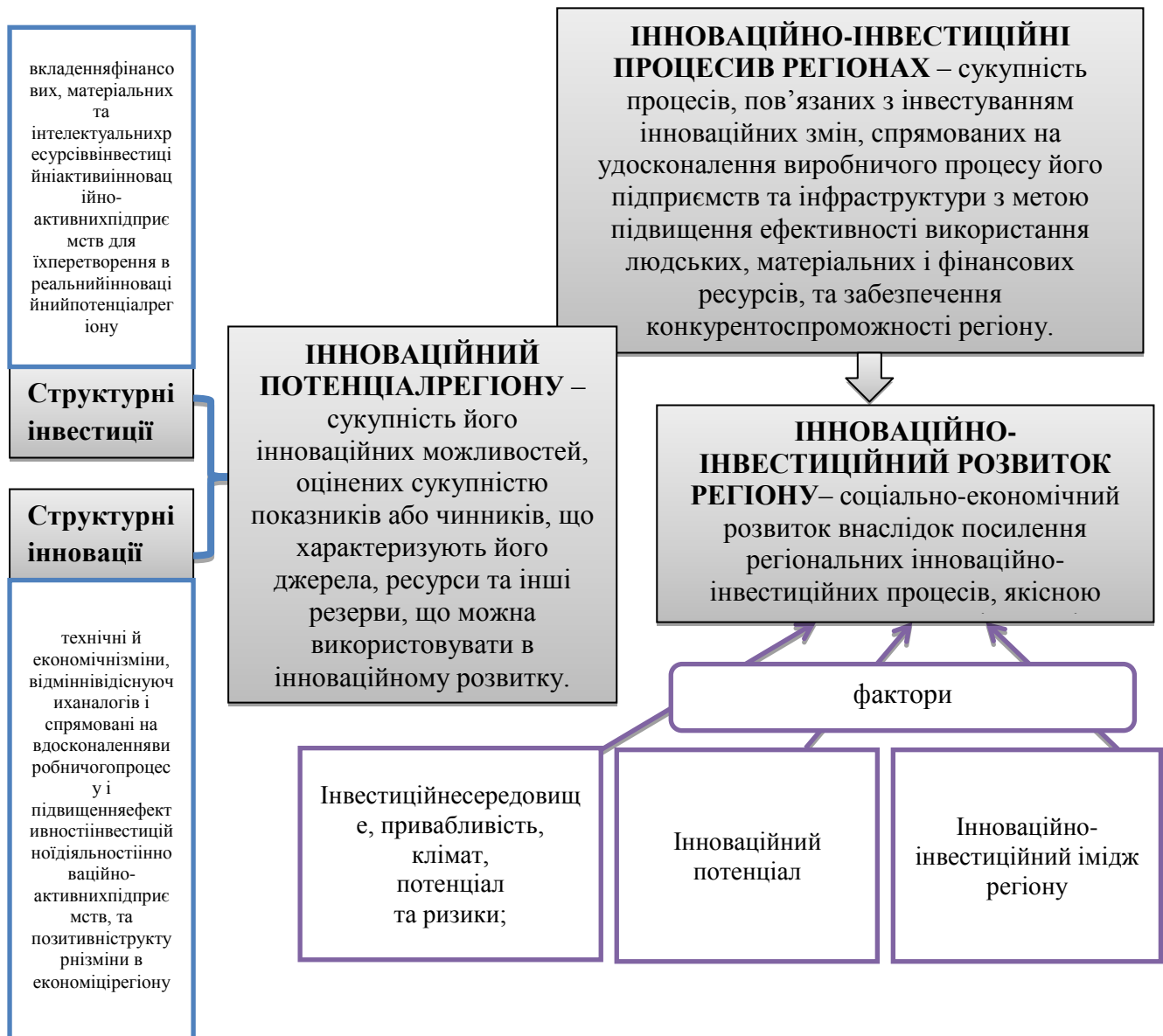

Рис. 3. Інноваційно-інвестиційний розвиток регіону (побудовано автором за [9])

Тож, під інноваційно-інвестиційним потенціалом регіону розуміємо рівень можливості соціально-економічної системи регіонального господарства до здійснення інноваційної діяльності, обумовлена ресурсною компонентою, що формується науковими, інтелектуальними, кадровими, фінансовими, техніко-технологічними ресурсами і забезпечує формування її інвестиційного потенціалу. Відповідно, наявність та реалізація інноваційно-інвестиційного

потенціалу здатна підвищити конкурентноспроможність регіону на міжрегіональному й міждержавному рівнях, що забезпечить збалансований та оптимальний регіональний соціально-економічний розвиток і допоможе максимізувати ефективність інвестиційної діяльності. Особливістю Харківського регіону є наявність усіх компонентів для формування потужного інноваційно-інвестиційного потенціалу. В той же час, для Харківської області як регіону з розвитком ринкових економічних відносин важливим є створення та розширення існуючих науково-виробничих центрів, побудованих на комерційній основі. Такими засобами ефективного впровадження інновацій є технопарки, технополіси, фірми-інкубатори, науково-промислові комплекси (консорціуми), кластери. Програми та ідеї їх функціонування мають бути спрямовані на отримання інвестицій, за допомогою яких діяльність центрів стане результативною. Харківський регіон залишається одним із провідних економічних центрів України із потужним інноваційно-інвестиційним потенціалом, особливості якого будуть розкриті в подальших дослідженнях автора.

Література:

1. Закон «Про інноваційну діяльність». – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/40-15>
2. Каленюк І. Розвиток технопарків в Україні: історія та проблеми становлення / І. Каленюк, О. Сакун // Науковий вісник ЧДІЕУ. – 2010. – №1, Т.1. – С. 106-109.
3. Кравченко С.И. Исследование сущности инновационного потенциала / С.И. Кравченко, И.С. Кладченко // Науч. тр. ДонНТУ. Серия: экономическая. – 2003. – Вып. 68. – С. 88–96.
4. Краківська В. Я. Інвестиційна діяльність та інвестиційна політика в регіоні / В. Я. Краківська // Інвестиції: практика та досвід. – 2009. – № 4. – С. 8–10.
5. Мешко Н.П. Інвестиційно-інноваційний потенціал регіону: критерії оцінки та проблеми формування / Н.П. Мешко // Екон. простір. – 2008. – № 10. – С. 78–88.
6. Музиченко А. С. Інвестиційна діяльність в Україні : [навч. посіб.] / А. С. Музиченко. – К. : Кондор, 2000. – 406 с.
7. Основи інвестиційно-інноваційної діяльності : [навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл.] / В. Г. Федоренко, Д. В. Степанов, М. П. Денисенко та ін.; за наук. ред. В. Г. Федоренко. – К.: Алерта, 2004. – 431 с.
8. Полевич І. О. До питання вивчення інноваційно-інвестиційної діяльності регіону / І. О. Полевич // Потенціал сучасної географії у розв'язанні проблем розвитку регіонів: Матеріали Міжнародної наук.-практ. молодих вчених, присвяченої 95-річчю Національної академії наук України, 3 – 5 жовтня 2013 р., м. Київ, Україна. – Київ: Логос, 2013. – с. 128 – 132.
9. Смоквіна Г.А. Формування політики інноваційно-інвестиційного розвитку регіону в умовах його ринкової трансформації (на прикладі Одеського регіону): автореф. дис...

канд. екон. наук: 08.00.05 / Г.А. Смоквіна ; НАН України, Ін-т пробл. ринку та екон.-екол.
дослідж. – О., 2009. – 20 с. – укр.